

ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ ДОСЯГНЕННЯ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

О. Бондар, аспірант

О. Сторожук, канд. екон. наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

Турбулентні умови функціонування сучасної економіки в Україні, зокрема війна, соціальні потрясіння, нестабільність ринків та швидка зміна технологій, підносять роль стійкості підприємницької діяльності на особливу висоту. Стійкість стає не лише фактором виживання, а важливою умовою розвитку підприємництва. Основою стійкості виступають інновації – як процеси, так і підходи, що трансформують традиційні моделі ведення бізнесу. Інноваційні пріоритети, спрямовані на зміцнення стійкості, охоплюють технологічні, організаційні, соціальні та екологічні аспекти.

В економічній літературі зустрічаємо багато праць, присвячених розгляду поняття стійкості в контексті діяльності економічних суб'єктів. Автори Ареф'єва О. та Городянська Д. у своєму науковому дослідженні розглядають сутність, складові та заходи забезпечення економічної стійкості підприємства [1]. Вчені Малярець Л. і Смолякова О. досліджують оптимізацію значень показників економічної стійкості підприємства [2]. Науковці Рябоволик Т. і Андрощук І. ґрунтовно аналізують питання сучасної технології антикризового управління в якості інструмента операційного та виробничого менеджменту в організації в контексті забезпечення принципів стійкості та сталості в умовах індустрії 5.0 [3]. Тупкало В. розглядає бізнес-стійкість виробничого підприємства з точки зору концепції та механізму забезпечення [4]. Автори монографії Колосов А., Колосова К., Штапаук Г. присвятили свою наукову працю питанням управління стійкістю підприємства [5].

Відзначаючи незаперечні заслуги вчених у контексті дослідження згаданої проблематики, хочемо акцентувати увагу на тому, що вони не вичерпують кола питань, які стосуються підходів до стійкості діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в сучасній економіці. Питання вивчення інноваційних пріоритетів досягнення стійкості суб'єктів підприємницької діяльності в сучасній економіці є важливими з теоретичної і прикладної точки зору і потребують актуальних наукових пошуків.

Перш за все, слід відмітити, що сьогодні невідкладним фактором трансформації бізнесу є цифровізація. Використання штучного інтелекту, аналітики великих даних, автоматизованих систем управління дозволяє підприємствам швидше приймати управлінські рішення; прогнозувати ризики, оптимізувати витрати та забезпечувати ефективне дистанційне управління. Розвиток платформ для онлайн-продажів, CRM-систем та хмарних сервісів дозволяє малому і середньому бізнесу підтримувати ефективність навіть у періоди обмеженого доступу до офісних приміщень. Інноваційний менеджмент спрямований на швидку перебудову стратегій згідно з новими викликами. Особливо актуальними є lean-менеджмент, agile-управління, впровадження пілотних проєктів для тестування нових ринків та продуктів, динамічне бюджетування. Гнучкість у структурі, делегуванні повноважень і в корпоративній культурі дозволяє підприємствам швидше адаптуватися до змін у бізнес-ландшафті.

Підприємства все більше орієнтуються на принципи сталого розвитку, що не лише відповідає очікуванням споживачів і міжнародних партнерів, а й дозволяє економити обмежені ресурси. Екоінновації охоплюють впровадження циркулярної економіки, ресайклінг, застосування енергоефективних технологій, зменшення викидів у навколишнє середовище. Такі інновації зміцнюють довіру до бренду, підвищують його репутацію і відкривають нові ринки.

В умовах цифрової війни, хакерських атак та інформаційних загроз, підприємства безумовно мають піклуватися про кіберзахист. Інноваційними пріоритетами тут, на нашу

думку, мають бути багаторівнева аутентифікація, системи моніторингу аномальної кіберактивності, шифрування даних та постійне навчання персоналу кібергігієни.

Окремо варто відзначити, що успішні компанії ставлять працівника в центр бізнес-моделі. Інноваційні HR-практики включають менторські програми, індивідуальні плани розвитку, інтеграцію психологічної підтримки, формування корпоративної культури, відкритої до змін. Соціальна відповідальність і розвиток локальних спільнот також виступають інструментами зміцнення довіри до бізнесу.

Дуже важливої ваги набуває питання визначення інноваційних пріоритетів управління стійкістю суб'єктів підприємництва у зв'язку із пошуком ефективних механізмів повоєнного відновлення України. Одним із базових пріоритетів у забезпеченні стійкості підприємницької діяльності стає впровадження практик сталого лідерства. Цей підхід є виключно важливим не лише для збереження бізнесу в умовах високої невизначеності, а й для побудови нової, життєздатної економічної моделі, адже сталий лідер є не лише стратегом, але також агентом змін, носієм креативних ідей, який мислить у довгостроковій перспективі. В умовах повоєнного періоду в Україні саме такі лідери будуть здатні створити організаційне середовище, що сприяє системним інноваціям, формує лояльну та кваліфіковану команду, здатну своєчасно та адекватно реагувати на нові виклики. Визначальні інноваційні орієнтири сталого лідерства, на наш погляд, мають включати розвиток людського капіталу, формування довіри між бізнесом, суспільством і державою через прозорість та відповідальність, участь у відновленні громад, підтримці ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, розвитку екологічних ініціатив.

У контексті тиску на швидке досягнення результатів, сталий підхід вимагає балансування між короткостроковими вигодами та довгостроковими цілями. Водночас саме сталість стає основою відновлення, оскільки вона сприяє зменшенню плинності кадрів, підвищенню ефективності, а також зміцненню довіри з боку споживачів і партнерів.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що забезпечення стійкості підприємницької діяльності в сучасній економіці України, особливо в умовах війни та соціально-економічної нестабільності, набуває стратегічного значення як для збереження, так і для довгострокового розвитку бізнесу. Ключовим механізмом досягнення цієї стійкості виступає впровадження інноваційних пріоритетів, які охоплюють цифрову трансформацію, екологізацію виробництва, соціальну відповідальність, кібербезпеку та розвиток людського капіталу. Інновації не лише дозволяють йти в ногу з часом, але й створюють передумови для формування нових конкурентних переваг підприємств у повоєнний час. Особливу роль у цьому процесі відіграє сталий лідер – особистість, здатна поєднувати стратегічне бачення з ціннісно орієнтованим підходом до управління, забезпечуючи єдність соціальних, економічних та екологічних векторів розвитку. Отже, стійкість виступає не лише інструментом адаптації до нових викликів, але й фундаментом побудови ефективної, відповідальної та конкурентоспроможної моделі підприємництва в Україні.

Список літератури

1. Ареф'єва О.В., Городянська Д.М. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення. Актуальні проблеми економіки. 2008. № 8. С. 83-90.
2. Малярець Л.М., Смолякова О.М. Оптимізація значень показників економічної стійкості підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки». 2015. № 1. С. 11-22.
3. Рябоволик, Т., Андрощук, І. (2024). Сучасна технологія антикризового управління як інструмент операційного та виробничого менеджменту в організації в контексті забезпечення принципів стійкості та сталості в умовах індустрії 5.0. Економічний простір, (189), 390-395. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-68> (дата звернення: 04.11.2024).
4. Тупкало В.М. Бізнес-стійкість виробничого підприємства: концепція та механізм забезпечення. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2019. № 16, С. 251-259. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2019_16_29
5. Управління стійкістю підприємства : монографія / А.М. Колосов, К.А. Колосова, Г.П. Штапаук ; за заг. ред. А.М. Колосова. Старобільськ : Вид-во держ. закл. «Луган. Нац. Ун-т імені Тараса Шевченка», 2016. 336 с.